

Sygn. akt I C 856/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie: Przewodniczący SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 05 października 2017 roku w Ś.

sprawy z powództwa (...) Bank SA z/s w W.

przeciwko M. K. (1), A. K. (1), M. K. (2) oraz D. T.

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych M. K. (1), A. K. (1), M. K. (2) oraz D. T. na rzecz strony powodowej (...) Bank SA z/s w W. kwotę 59.285,31 zł (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt pięć złotych 31/100);

II. nie obciąża pozwanych kosztami procesu;

III. zastrzega pozwanym prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności z tytułu nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza po A. K. (2), zmarłym dnia 17.04.2013 r.

I C 856 /17

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniosła w dniu 04 stycznia 2017r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanym M. K. (1), D. K. (obecnie: K.-T.), M. K. (2) i A. K. (1) o zasądzenie na jej rzecz nakazem zapłaty kwoty 59.285,31 zł oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów sądowych w kwocie 742 zł oraz kwoty 7,42 zł innych kosztów.

W uzasadnieniu strona powodowa podniosła, że w dniu 17 lipca 2008r. udzieliła A. K. (2) kredytu na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...), w ramach którego otrzymał on kredyt w wysokości 81.623,66 zł. Pożyczka miała być spłacana w miesięcznych ratach. Pożyczkobiorca mimo zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki, nie regulował rat pożyczki w ustalonym terminie. Zgodnie z umową w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu stała się należnością przeterminowaną. Dnia 17 kwietnia 2013r. pożyczkobiorca A. K. (2) zmarł. Postanowieniem tut. Sądu z dnia 23 października 2013r., sygn. akt I Ns 460/13, stwierdzono, że spadek po A. K. (2) na podstawie ustawy nabyli z dobrodziejstwem inwentarza jego żona M. K. (1) oraz dzieci A. K. (1), D. K., M. K. (2) po 1/4 części każdy z nich. Zgodnie z treścią art. 922 Kc prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów Kodeksu cywilnego. Zobowiązanymi do uregulowania zadłużenia stali się żona zmarłego A. K. (2) oraz jego dzieci, jako dłużnicy solidarni. Z uwagi na nabycie spadku przez pozwanych – spadkobierców pożyczkobiorcy spadku z dobrodziejstwem inwentarza tj. na zasadzie art. 1031 § 2 Kc, strona powodowa wniosła na podstawie art. 792 Kpc w zw. z art. 319 Kpc o zastrzeżenie w klauzuli wykonalności na rzecz spadkobierców prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności z tytułu nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Strona powodowa podniosła

też, że data wymagalności określona na 30.04.2013 r. jest tożsama z dopuszczeniem się przez pożyczkobiorcę pierwszej zaległości w spłacie wymagalnych rat.

Strona powodowa wskazała, że wezwała pozwanych, jako spadkobierców pożyczkobiorcy, do dobrowolnego uregulowania należności, wysyłając stosowne wezwania. Wobec dalszego braku zapłaty strona powodowa wskazała, że dochodzi należności w oparciu o zawartą umowę a wskazaną w W. z Ksiąg Banku z dnia 02 stycznia 2017r. Wezwania do zapłaty nie spowodowały jednak spłaty zadłużenia, a tym samym powód uzyskał podstawę prawną do wypowiedzenia umowy, zgodnie z jej postanowieniami. Wobec powyższego (...) Bank SA w dniu 13 lipca 2015r. wypowiedział pozwany, jako dłużnikom solidarnym, umowę pożyczki. Wypowiedzenie to zostało wysłane na wskazane adresy pozwanych i prawidłowo doręczone w dniu 17 lipca 2015r. Wypowiedzenie umowy nie spowodowało uregulowania zadłużenia przez pozwanych w związku z czym po upływie okresu wypowiedzenia cała pożyczka wraz odsetkami i naliczonymi kosztami stała się natychmiast wymagalna.

Strona powodowa wskazała, że dochodzona przez nią należność wynosi 59.285,31 zł i składa się na nią kapitał pożyczki w kwocie 41.794,36 zł oraz skapitalizowane odsetki umowne w kwocie 9.345,72 zł za okres korzystania z kapitału w wysokości 9,99%, liczonymi za okres od dnia 30 kwietnia 2013r. do dnia 10 września 2015r, a także skapitalizowane odsetki karne za opóźnienie w wysokości 8.145,23 zł w wysokości 10,00% liczonymi za okres od dnia 30 kwietnia 2013r. do dnia 02 stycznia 2017r.

Strona powodowa wskazała, że pozwem w niniejszej sprawie dochodzi części wierzytelności tj. wyliczonej na dzień sporządzenia pozwu. Strona powodowa wskazała, że nie dochodzi w niniejszej sprawie przysługujących jej od dnia sporządzenia pozwu dalszych odsetek umownych i ustawowych za opóźnienie i zastrzega możliwość ich dochodzenia odrębnym postępowaniem.

Postanowieniem z dnia 01 marca 2017r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym i przekazał sprawę do tut. Sądu zgodnie z właściwością miejscową.

Po przedstawieniu przez stronę powodową dowodów w postaci dokumentów, na które powoływała się w toku elektronicznego postępowania upominawczego, nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 kwietnia 2017r. w sprawie I Nc 590/17 tut. Sąd uwzględnił żądanie strony powodowej.

Pozwani wnieśli sprzeciw od tego nakazu, w którym zaskarżyli nakaz w całości, wnosząc m.in. o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177§ 1 pkt 1 Kpc, celem ustalenia wysokości odpowiedzialności pozwanych w stosunku do strony powodowej a także o nie obciążanie pozwanych kosztami postępowania. Pozwani ponadto oświadczyli, że uznają powództwo co do zasady, jednakże podnieśli, że ich odpowiedzialność za długi spadkowe po zmarłym spadkodawcy jest ograniczona, z uwagi na przyjęcie przez pozwanych spadku po zmarłym spadkodawcy z dobrodziejstwem inwentarza.

W uzasadnieniu pozwani wskazali, że bezsporne jest, że dochodzone przez stronę powodową roszczenie należy do długów spadkowych po zmarłym mężu pozwanej M. K. (1) i ojcu pozwanych D. T., M. K. (2) i A. K. (1). Pozwani przyznali, że nabyli spadek w udziale po 1/4, przyjmując spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Z tego względu na podstawie art. 922 § 1 Kc, pozwali jako spadkobiercy po zmarłym A. K. (2) uznali powództwo co do zasady. Jednakże podważali wysokość dochodzonego roszczenia przez stronę powodową z uwagi na brak ustalenia granicy odpowiedzialności pozwanych w toku postępowania o spis inwentarza. Pozwani wskazali, że nie uchylają się od obowiązku zapłaty długów spadkowych, jednakże podejmowali czynności mające na ustalenie ze stroną powodową rozłożenia zaległości na raty. Pozwani wnieśli o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 Kpc, z uwagi na toczące się przez tut. Sądem postępowanie o sporządzenie spisu inwentarza (sygn. I Ns 180/16). Sporządzenie spisu inwentarza w przedmiotowej sprawie pozwoliłoby, zdaniem pozwanych, ustalić stan czynny spadku oraz wysokość odpowiedzialności spadkobierców A. K. (2) za długi spadkowe.

Pozwani podnieśli, iż ich sytuacja majątkowa i życiowa jest bardzo trudna i uzasadnia zastosowanie przepisu art. 102 Kpc, przedkładając na tę okoliczność szereg dokumentów. Pozwana M. K. (1) pracuje na stanowisku dyrektora w przedszkolu publicznym, gdzie osiąga wynagrodzenie w wysokości ok. 3.100 zł miesięcznie. Pozwany A. K. (1) prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą, osiągając dochód w wysokości jedynie 2.000 zł miesięcznie. Pozwana M. K. (2) studiuje i jest na utrzymaniu swojej matki. Natomiast pozwana D. T. pozostaje na utrzymaniu swojego męża. Pozwana M. K. (1) przeznacza miesięcznie kwotę 600 zł na wydatki związane z utrzymaniem siebie i swojej córki M., poza tym spłaca kredyty zaciągnięte jeszcze przez męża A. K. (2), tj. po 1.450 zł miesięcznie z tytułu kredytu hipotecznego oraz dwie raty po 600 zł i po 500 zł miesięcznie z tytułu kredytu gotówkowego. Mąż pozwanej pozostawił długi spadkowe sięgające kwoty 20.000 zł. Ponadto pozwani wnieśli o rozłożenie roszczenia strony powodowej na raty.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanych strona powodowa wniosła o uwzględnienie powództwa w całości, tym samym podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując m.in. że nie wyraża zgody na rozłożenie na raty dochodzonej należności oraz na nieobciążanie pozwanych kosztami procesu oraz o oddalenie wniosku pozwanych o zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie. Strona powodowa podkreśliła, pozwani nie zakwestionowali powództwa co do zasady oraz nie wykazali ich trudnej sytuacji materialnej, do czego byli zobowiązani ze względu na treść art. 6 Kc, co uzasadniałoby rozłożenie ich należności na raty lub nieobciążanie ich kosztami postępowania. Strona powodowa przedłożyła ponadto harmonogram do umowy kredytu zawartego ze spadkodawcą oraz rozliczenia umowy kredytowej przed i po wypowiedzeniu na okoliczność wykazania sposobu kształtowania się wysokości kwoty objętej pozwem, wysokości oraz sposobu naliczania odsetek oraz nieregularności wpłat spadkodawcy.

Na rozprawie w dniu 31 sierpnia 2017r. pozwana działając w imieniu własnym oraz jako pełnomocnik pozostałych pozwanych podtrzymała wszystkie wcześniejsze wnioski, wnosząc o możliwość spłaty zadłużenia w ratach po 500 zł miesięcznie. Postanowieniem zapadłym na tej rozprawie tut. Sąd oddalił wniosek pozwanych o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 Kpc, z uwagi na toczące się przez tut. Sądem postępowanie o sporządzenie spisu inwentarza (sygn. I Ns 180/16), z uwagi na niespełnienie, przez sam fakt toczenia się tego postępowania przed tut. Sądem, przesłanek z art. 177 § 1 pkt 1 Kpc do zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa w dniu 17 lipca 2008r. udzieliła pożyczkobiorcy A. K. (2) kredytu za zakup samochodu na podstawie umowy kredytu gotówkowego nr (...), w ramach którego udostępniła pozwanemu kwotę pieniężną w wysokości 81.623,66 zł, a pozwany zobowiązał się spłacić kredyt wraz z umownymi odsetkami w wysokości 9,99 % w skali roku oraz pozostałymi kosztami, w 72 ratach miesięcznie w wysokości 1511,74 zł, płatnych do 16 dnia każdego miesiąca, począwszy od 16 sierpnia 2008r.

Dowody: bezsporne

umowa kredytu gotówkowego nr (...) – k. 25

aneks nr (...) do umowy kredytowej z dnia 11.03.2010r.- k. 27-28

aneks nr (...) do umowy kredytowej z dnia 12.03.2010r. – k. 29-30

Pożyczkobiorca A. K. (2) zmarł w dniu 17 kwietnia 2013r. W wyniku czego tut. Sąd postanowieniem z dnia 23 października 2013r., sygn. I Ns 460/13, stwierdził, że spadek po A. K. (2) na podstawie ustawy nabyli z dobrodziejstwem inwentarza żona M. K. (1) oraz dzieci A. K. (1), D. K. (obecnie: K.-T.) i M. K. (2) po ¼ części każdy z nich.

Dowody: bezsporne

odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 23.10.2013r. – k. 31

Pomimo wezwań do zapłaty pozwani nie wywiązali się z obowiązku spłaty wszystkich rat kredytu w ustalonych terminach. Po upływie terminu, do którego pozwani byli zobowiązani uregulować zadłużenie, strona powodowa wypowiedziała pozwanym zawartą umowę i całość stała się wymagalna. Pozwani zalegają ze spłatą zobowiązania na rzecz strony powodowej w kwocie 59.285,31 zł, na którą składa się kwota 41.794,36 zł tytułem kapitału, kwota 9.345,72 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 9,99 % w skali rocznej, za okres od dnia 30.04.2013r. do dnia 10.09.2015r. oraz kwota 8.145,23 zł tytułem odsetek karnych za opóźnienie w wysokości 10,00 % w skali rocznej, za okres od dnia 30.04.2013r. do dnia 02.01.2017r.

Dowody: bezsporne,

harmonogram do umowy kredytu zawartego ze spadkodawcą – k. 95,

rozliczenie umowy kredytowej przed i po wypowiedzeniu – k. 96-99,

wyciąg z ksiąg banku z dnia 02.01.2017r.- k. 24,

wezwanie do zapłaty pozwanej M. K. (1) z dnia 30.06.2015r. – k. 32

wezwanie do zapłaty pozwanego A. K. (1) z dnia 30.06.2015r.-k. 33,

wezwanie do zapłaty pozwanej D. K. z dnia 30.06.2015r.-k. 34,

wezwanie do zapłaty pozwanej M. K. (2) z dnia 30.06.2015r.- k. 35,

oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy kredytu z dnia 13.07.2015r.-k. 36,

oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy kredytu z dnia 13.07.2015r.-k. 38,

oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy kredytu z dnia 13.07.2015r.-k. 40,

oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy kredytu z dnia 13.07.2015r.-k. 42,

ostateczne wezwanie do zapłaty oraz wezwanie do wydania pojazdu z dnia 10.09.2015r.-k. 44

ostateczne wezwanie do zapłaty oraz wezwanie do wydania pojazdu z dnia 10.09.2015r.-k. 46

ostateczne wezwanie do zapłaty oraz wezwanie do wydania pojazdu z dnia 10.09.2015r.-k. 48

ostateczne wezwanie do zapłaty oraz wezwanie do wydania pojazdu z dnia 10.09.2015r.-k. 50

Pismem z dnia 02 marca 2015r. strona powodowa wskazała pozwanej M. K. (1), iż jest możliwość podpisania kolejnego wniosku restrukturyzacyjnego pod warunkiem dokonania wpłaty w wysokości 6.500 zł na rachunek umowy kredytowej (...).

Pozwana zwróciła się ponownie o restrukturyzację kredytu, podając jednocześnie, iż dokonała pięciu wpłat w kwocie po 1000 zł. Pozwana wskazała, iż wstrzymała się z wpłatami na poczet spłaty pożyczki z uwagi na trwające postępowanie o sporządzenie spisu inwentarza co uprzednio zostało uzgodnione z pracownikiem Banku.

Strona powodowa wskazała, że sprawa była zlecona do obsługi windykacyjnej firmy zewnętrznej (...) do dnia 25.03.2017r. celem odzyskania należności wynikających z umowy kredytowej.

Dowody : bezsporne

pismo strony powodowej z dnia 19.05.2014r.- k. 68

pismo pozwanej z dnia 17.07.2015r. – k. 72

potwierdzenia wpłat bankowych z 30.11.2015r.,06.01.2016r.,09.02.2016r., 21.03.2016r., 05.05.2016r.- k. 74-78

pisma Zespołu (...) terenowych (...) Sp.z.o.o. z 21.11.2016r.,02.03. 2017r. – k. 83, 84

pismo pozwanej M. K. (1) z dnia 10.04.2017r.- k. 85

Pozwani mają kłopot ze spłatą zadłużenia po spadkodawcy z uwagi na swoją bardzo trudną sytuację finansową. Pozwana M. K. (1) pracuje na stanowisku dyrektora w przedszkolu publicznym, gdzie osiąga wynagrodzenie w wysokości ok. 3.100 zł miesięcznie. Pozwana M. K. (1) spłaca kredyty zaciągnięte przez męża A. K. (2), tj. po 1.450 zł miesięcznie z tytułu kredytu hipotecznego zaciągniętego w 2008 roku, który obciąża dom, w którym zamieszkuje obecnie pozwana z pozwaną M. K. (2) oraz dwie raty po 600 zł i po 500 zł miesięcznie z tytułu kredytu gotówkowego. Jest to dom o powierzchni 120 m² i nie jest on wykończony. Pozwane zajmują tylko powierzchnię mieszkalną domu na dole, a góra domu nie jest wykończona. Pozwana M. K. (1) nie posiada nieruchomości rolnych ani innych nieruchomości. Z tytułu zaległej dzierżawy za sklep prowadzony przez zmarłego męża pozwana M. K. (1) wpłaca uzgodnioną kwotę 50 zł miesięcznie. Kredyt w niniejszej sprawie, to kredyt na samochód R. (...), który jest w posiadaniu pozwanej M. K. (1).

Pozwana M. K. (2) jest na utrzymaniu swojej matki – pozwanej M. K. (1), z którą pozostaje w gospodarstwie domowym. Pozwana M. K. (2) jest studentką 3. roku (...) we W. oraz jest uczennicą szkoły muzycznej II stopnia na P. we W.. Szkoła muzyczna zapewnia jej bursę, za którą pozwana M. K. (1) uiszcza opłatę od września do czerwca każdego roku w wysokości 350 zł. Pozwani nie mają przyznanej renty po zmarłym spadkodawcy, bo ten nie opłacał składek w ostatnim czasie przed śmiercią do ZUS-u, o czym pozwana M. K. (1) nie wiedziała i zabrakło jej jednego roku składkowego do uzyskania renty rodzinnej. Pozwana M. K. (2) nie otrzymuje żadnego stypendium ze względu na zbyt wysoki nominalnie dochód pozwanej M. K. (1). Pozwana M. K. (2) nie podejmuje pracy z uwagi na naukę w szkole muzycznej i na studiach. Na życie obu pozwanych pozostaje faktycznie kwota 200-300 zł miesięcznie, pozwane żyją bardzo skromnie.

Pozwany A. K. (1) ma 27 lat, pomieszkuje u swojej narzeczonej, prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą - hurtownię warzyw i owoców w Ś., osiąga dochód około 2.000 zł netto . Pozwany nie może finansowo uczestniczyć w spłacie długów po spadkobiercy, natomiast stara się pomagać rzeczowo pozwanej, dostarczając jej warzyw i owoców. Pozwany już ukończył studia, natomiast uczęszcza jeszcze do bezpłatnej szkoły technika- informatyki, zaocznie.

Pozwana D. T. wyszła za męża, jest na utrzymaniu męża i ma półtoraroczne dziecko pod swoją wyłączną opieką i na razie zajmuje się wyłącznie jego wychowaniem, nie pracuje, nie ma też żadnego własnego majątku i dochodu i z tych powodów nie ma możliwości w uczestniczeniu w spłacie długów po spadkodawcy. Sprawa o spis inwentarza jest u komornika i na chwilę obecną nie ma sporządzonego jeszcze spisu inwentarza. Według wyliczeń pozwanej długi po spadkodawcy są wyższe niż wartość tej nieruchomości i tego samochodu po spadkodawcy.

Dowody: pismo pozwanej do strony powodowej z dnia 24.08.2014 r. – k. 69,

pismo pozwanej do strony powodowej z dnia 17.07.2015r. – k. 72

pismo pozwanej M. K. (1) z dnia 10.04.2017r. - k. 85

zeznania pozwanej M. K. (1) - k. 111-112

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne.

Zgodnie z art. 69 ust.1 ustawy z dnia 29.08.1997r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W niniejszej sprawie z ustalonego stanu faktycznego wynika, że pożyczkobiorca A. K. (2), w dniu 17 lipca 2008 r. zawarł ze stroną powodową umowę kredytu nr (...) na kwotę 81.623,66 zł na zakup pojazdu marki R. (...). Kwota pożyczki została pożyczkobiorcy wypłacona, który był zobowiązany na mocy umowy do zwrotu kwoty pożyczki wraz z określonymi umownymi odsetkami oraz należnymi kosztami wynikającymi z umowy. Spłata miała nastąpić w miesięcznych ratach na podany w umowie rachunek bankowy strony powodowej oraz zgodnie z harmonogramem spłat stanowiącym załącznik do niniejszej umowy. Zobowiązanymi do spłaty obecnie zostali jako współdłużnicy solidarni. Pozwani przyznali, iż dochodzone przez stronę powodową roszczenie należy do długów spadkowych po zmarłym mężu pozwanej M. K. (1) i ojcu D. T., M. K. (2) oraz A. K. (1). Pozwani przyznali, że są spadkobiercami zmarłego kredytobiorcy A. K. (2). Zgodnie z art. 922 par 1 Kc prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów kodeksu cywilnego. Pozwani jako współdłużnicy solidarni nie kwestionowali co do zasady roszczenia strony powodowej wynikającej z zawartej przez spadkodawcę A. K. (2) umowy o przyznanie kredytu z dnia 17 lipca 2008r. co do zasady, a wnosili w istocie o rozłożenie należności na raty oraz nieobciążanie ich kosztami postępowania, z uwagi na okoliczności dotyczące ich sytuacji osobistej i majątkowej, uniemożliwiające im obecnie spłatę zadłużenia wobec strony powodowej oraz poniesienie kosztów niniejszego postępowania.

W ocenie Sądu strona powodowa wykazała zasadność żądania pozwu zarówno co do wysokości roszczenia głównego jak i skapitalizowanych odsetek, przedkładając dokumenty w postaci: umowy kredytu nr (...) na kwotę 81.623,66 zł zawartej dnia 17 lipca 2008 r. z planem spłaty, wezwań do zapłaty, wypowiedzenia umowy kredytu, harmonogramu do umowy kredytu zawartego ze spadkodawcą, rozliczenia umowy kredytowej przed i po wypowiedzeniu. Pozwani nie przeczyli w istocie treściom i wyliczeniom zawartym w tych dokumentach. Z uwagi na powyższe należało stwierdzić, że pozwani są zobowiązani do zapłaty na rzecz strony powodowej kwoty dochodzonej pozwem w niniejszej sprawie, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

Zdaniem Sądu nie zasadnym był wniosek pozwanych o rozłożenie należności na raty, gdyż zgodnie z art. 320 Kpc, sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasadzone świadczenie jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Zgodnie z poglądami wyrażanymi w doktrynie i orzecznictwie przepis ten zawiera szczególną zasadę wyrokowania, określaną jako "moratorium sędziego"; obok charakteru procesowego ma on także cechy normy materialnoprawnej (m.in. K. P., M. P.). Podstawą zastosowania przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione wypadki. Hipoteza art. 320 Kpc nie określa, a tym bardziej nie ogranicza podmiotowego zakresu jego oddziaływania, należy zatem uznać, że powinien być stosowany z uwzględnieniem zarówno interesu pozwanego, który jest eksponowany częściej, jak i interesu powoda. Oznacza to, że rozważając zastosowanie art. 320, sąd musi brać pod uwagę interesy obu stron, a także skutki, jakie orzeczenie spowoduje w ich sferze prawnej i życiowej (por. wyrok SN z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK 409/14, LEX nr 1677131). W doktrynie wskazuje się, że zastosowanie art. 320 jest możliwe „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Chodzi tu o wypadki szczególnie uzasadnione, czyli takie, które bardzo, ponadprzeciętnie lub w sposób nadzwyczajny uzasadniają albo nawet nakazują zmodyfikowanie skutków wymagalności dochodzonego roszczenia. Ocena tych wypadków należy do sądu, nie jest jednak oceną dowolną; musi być poprzedzona niezbędnymi ustaleniami oraz wsparta przekonującym wywodem. W niniejszej sprawie Sąd nie znalazł podstawy w postaci szczególnie uzasadnionego wypadku w wyżej wskazanym rozumieniu do uwzględnienia wniosku pozwanych o rozłożenie należności na raty.

Natomiast z uwagi na podstawę odpowiedzialności pozwanych jako spadkobierców pożyczkobiorcy A. K. (2) z dobrodziejstwem inwentarza, należało w oparciu o art. 1031 § 2 Kc oraz art. 319 w zw. z art. 837 zd. 1 Kpc z urzędu (por. wyrok SN z 22.10.1977 r., II Cr 335/77, OSNCP 1978, nr 9, poz.159) zastrzec na rzecz pozwanych

prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego, prowadzonego ewentualnie w przyszłości na podstawie tytułu egzekucyjnego w postaci wyroku w niniejszej sprawie, na ograniczenie ich odpowiedzialności z tytułu nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza po spadkodawcy. Zgodnie bowiem z art. 1031 § 2 Kc w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Zgodnie zaś z art. 319 Kpc jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Zgodnie też z art. 837 Kpc zd. 1 Kpc dłużnik może powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności tylko wówczas, gdy ograniczenie to zostało zastrzeżone w tytule wykonawczym. Z uwagi na powyższe orzeczono jak w pkt III wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 102 Kpc, zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może nie obciążać strony przegrywającej (którą byli w niniejszej sprawie pozwani) w ogóle kosztami. W art. 102 Kpc ustawodawca odwołuje się do pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”. Należą do nich zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego, w świetle których, uzasadniona jest ocena, że chodzi o wypadek szczególnie uzasadniony. Skorzystanie z możliwości zastosowania tego przepisu ustawodawca pozostawia uznaniu sądu (por. m.in. postanowienie SN z dnia 20 września 2012r., IV CZ 54/12, postanowienie SN z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 132/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 sierpnia 2013 r., I ACa 449/13). Kwestia zastosowania art. 102 Kpc pozostawiona jest orzekającemu sądowi z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności (zob. postanowienie SN z dnia 10 października 2012 r., I CZ 66/12).

Sąd nie obciążając pozwanych kosztami w niniejszej sprawie miał na uwadze ich ujawnioną w stanie faktycznym sprawę i wykazaną, wbrew twierdzeniom strony powodowej (gdyż zeznania pozwanej M. K. (1) były spójne z dokumentacją przedłożoną przez pozwanych przy ich sprzeciwach od nakazu zapłaty), niezwykle trudną sytuację osobistą i majątkową, która spowodowałaby, że egzekucja tych kosztów w ocenie Sądu byłaby dla nich zbyt obciążająca. Sąd orzekając o kosztach wziął pod uwagę niezwykle trudną sytuację zwłaszcza pozwanej M. K. (1), która po śmierci męża, przejęła całość jego zadłużenia wraz z dziećmi, mając na utrzymaniu córkę oraz nie otrzymując – z przyczyn obiektywnych - pomocy od swoich pozostałych dzieci. Nadto pozostali pozwani również znajdują się w podobnej sytuacji osobistej i majątkowej. Nadto pozwani uznali zasadność dochodzonego roszczenia co do zasady, nie kwestionowali w istocie swego zadłużenia. Tym samym zachowanie pozwanych pozwoliło uniknąć powstaniu dodatkowych kosztów postępowania oraz przyspieszyło stronie powodowej możliwość wyegzekwowania swojego roszczenia. Mając powyższe na uwadze niezasadnym i sprzecznym z zasadami współzycia społecznego byłoby obciążenie pozwanych kosztami procesu, bowiem postawa pozwanych w trakcie postępowania przyczyniła się do szybkiego rozstrzygnięcia sprawy. Takie zachowanie pozwanych w ocenie Sądu, zasługuje na uwzględnienie przy orzekaniu o kosztach procesu, jako jedna z okoliczności przemawiających za istnieniem szczególnego wypadku, o którym mowa w cytowanym wyżej art. 102 Kpc.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.